

LBRIS

We know
books

Coordonatorii colecției:

Ioan HOLBAN
Șerban AXINTE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PETROVICI, VIORICA

Luca Arbore și Podurile de argint / Viorica

PETROVICI;

- Iași : Junimea, 2025

ISBN 978-973-37-2860-3

821.135.1

Redactor: Ioan RĂDUCEA

Tehnoredactor: Ema LUJCA

Coperta: Ionuț BROȘTIANU

Editura JUNIMEA,

Bulevardul Carol I

Parcul Copou, Iași

700 506

C. P. 85, Oficiul Poștal nr. 1, Iași

e mail: edjunimea@gmail.com

revistascriptor@gmail.com

Telefon: 0232 705 837

© Viorica PETROVICI-

© Editura JUNIMEA, IAȘI – ROMÂNIA

Viorica PETROVICI

Luca Arbore

și

Podurile de argint

Editura JUNIMEA
2025

Cuprins

Balada lui Luca Arbore și alte cântece de adormit prigorii	5
Balada lui Luca Arbore, portarul Sucevei	7
Mănăstirea de jad	8
Hatmanul Luca Arbore.....	9
Câmpul de mentă creață	11
Izvorul făcătorilor de pace	12
Măiastra întinde aripi de mătase	13
Satul în formă de stea	14
Când voi pleca din Lyla, lumea mică	16
Călător prin timpul fără de timp știut.....	19
Aici e viață în mii de oglinzi	20
Printre raze jucăușe se plimbă misterul.....	21
Balaurul de fum înghite soarele.....	22
Fiii lui Luca Arbore.....	24
Mă ascund să nu mă vadă greierii.....	25
Cucuvaie, ceas dintre tărâmurile.....	26
Vine mai încărcat cu stele	27
Margine de pârâu cu măcieși	28
Fata cu aripi de curcubeu	29
Rotundă, curgerea e un pian de vânt	30
Poduri suspendate fac translația	31
Cireșii, cuvinte în vis colorate	32
Zborul în sine, plonjon în peștera de rubine	33
Fractali de primăvară.....	34
Niște elefanți albi din pustia de cristal.....	35
Cuburi între astral și această realitate	36
Univers în alb și negru.....	37
Omul este o noapte violetă, e o mirare.....	38
E atât de multă liniște	39

Mandale de argint.....	40
Peste nouă dealuri sterpe	41
Vântul mai desparte lumile acestea	42
Nevasta lui Tiberiu.....	43
Șarpele vechi ispitește	44
Fântâna s-a înclinat ca Turnul din Pisa	45
Urcușul	46
Cu mâinile grele de noapte și ploii	47
Eva desenează un cățel și trei pisici	48
Marginalizarea nu este doar a unui tărâm	49
Copii cu aripi se agață de umerii lui	50
Scara dintre tărâmurii e o fata morgana.....	51
Muntele Olimp, pod suspendat peste întrebări	52
Leagăn cu lună albastră.....	53
Podurile de argint	55
Una dintre oglinzile verticale	57
Merg pe firul ondulat ce nu are capete.....	58
Păsări trasează forme geometrice bizare.....	59
În această stare modificată de conștiință	60
Ceasornicarul repară circumferințe îndepărtate	61
Floarea pământului se ocultează mereu	62
Linia orizontului e pânțecă cu rod.....	63
Se petrec reuniuni între morți și cei vii	64
Sfășierea e un țipăt rarefiat și viu	66
Podurile suspendate se arată fără capete.....	67
Sunt mereu copil și înot într-un râu de stele.....	68
Gândurile evadează, urcă pe scări suspendate	70
Într-o sală de oglinzi fluide.....	71
Dimineața copacul se îmbracă în foc	72
Cuția de rezonanță astrală	73
Precum Farul din Alexandria	74
Oamenii străzii sunt niște porumbi	75

Orizontala e facerea cu mersul ei sinusoidal.....	76
Unde se rostogolesc sferile muzicale.....	77
Întrebi „cine ești?”	78
Un subconștient ce este de iluzii beat	79
Litoral la Mamaia	80
Maimuța îi aruncă într-un somn greu.....	81
Pe pământ are înfățișare de copil.....	82
După uriașul șir de munți înzăpeziți.....	83
Strada este un animal bolnav	84
Târziul acela cu o aripă în întuneric.....	85
Intersecții cu mașini negre.....	86
Simt cum circulă pe verticală beția stelară	87
Un secol poeme de sables mouvants	88
* * * (<i>Eu nu mai sunt eu</i>)	90
Doar câinii mă simțeau și lătrau	91
Una și încă nouăzeci și nouă de încăperi.....	93
Sfinxul m-a iubit de la prima îmbrățișare	95
Extratereștri de ocazie au completat colonia	97
Într-o noapte la Paralía Katerini	98
Platoșa de pe mine se autodistruge	99
Nu am avut prieteni, n-a fost nimic	101
O ramură aplecată bea din Nil.....	102
Dansul era una dintre pasiunile mele	103
Între cele șapte izvoare	105
Acuarelă	106
Pustnicul sub jurământ de tăcere	107
E posibil să fiu un cal.....	108
Centrul de asamblare definește ființa	109
Somnul este învățătorul fără de plată.....	110
Simfonie în Do Major	111
Muntele de apă e înșelător	112
Pod de argint între lume și geometrii cauzale.....	113
Tăcerea se oferă în peștera de citrin	114
Pe unde umblă umbra, pe cine vizitează.....	115

LBRIS

We know
books

Balada lui Luca Arbore
și alte cântece
de adormit prigorii

Balada lui Luca Arbore, portarul Sucevei

Suceavă, în lume mult lăudată,
icoană străveche, de îngeri pictată,
peștită, râvnită, în sute de ani
ți-au bătut la porți principi mari și sultani.
La sfârșit de secol cincisprezece, vai,
s-au pornit leșii spre frumosu-ți plai,
și-au venit cu zecile de mii.
Le zdrângăneau săbii la cingătoare,
îmbrăcați frumos, ca de sărbătoare,
convinși că pe măiastră o vor cuceri
și vor da între domnițe năvală,
îl vor lua pe Domnul prizonier.
Au uitat dușmanii de-al său străjer,
credeau că se vor umple de fală,
foc de jur împrejur, foc la hotare,
strigăt în cetatea lui Ștefan cel Mare.
Ca vulturul ce-și apără cuibul de hoți,
Ilie-n caleașca de foc cu patru roti,
Arbore se năpusti asupra leșimii,
și fulgerul său tăia cale Luminii,
Trei săptămâni Luca Hatmanul a făcut
din trupul și inima lui țării scut,
la poarta Sucevei uraganul opri.
Uliii ce Moldova voiau a stăpâni,
prin ani duhul lui Arbore împresoară.
Pare a crește un copac de mister
ce-și are rădăcinile în cer
și-și ninge rodul sacru peste țară.

Mănăstirea de jad

Verdele jad din frescele mănăstirii,
din altițele fetelor, urcă în căruțele boierești,
trase de animale fabuloase din povești
până la marginile bolții cerești.

În ochii altarului respiră aura firii,
aripi de tămâie ne poartă prin ploaia senină
către Sfânta Treime și către Lumină.

Verde trifoii

e-adâncul din noi,

viața e un mister și-i verde-albastră.

Din scări albe înaltul se ninge

în cofa pământului și-n genele prinse
de cântec și stele, în zbor de măiastră.

La Arbore bate în poartă din nord

hatmanul plecat spre al norilor port.

Hatmanul Luca Arbore

Domnul Moldovei, curtean de vază,
pe Luca Arbore cel vestit
să stea pe umărul țării pază,
măreață s-o țină, l-a investit.
Și înțeleptul Ștefan cel Mare
lui Luca Arbore i-a oferit
politica țării s-o facă știută,
Moldova prosperă să fie văzută,
putere de bază, potir înflorit
la care Imperiul Otoman a pofțit.
Sute de ani armatele sale
au vrut să împingă-ale sale hotare
spre Apus,
vărsare de sânge și plângere mare
în rândul acestora mereu a adus.
Oștenii lui Ștefan, războinicul care
era înzestrat cu Harul de Sus,
pe Hatmanul Arbore, cu limbă de miere,
l-a trimis din putere-n putere,
la Țarul Rusiei, la mari împărați,
să le aducă aminte că-s frați
în credință cu noi, să sară-n nevoi.
Moldova era pe atunci bogată,
pentru averi și oameni era curtată,
învățată era, respectată,
în diplomație, fără egal.

Boierul nostru cel credincios,
în Europa, de sus până jos,
era primit, invitat la bal,
pentru c-avea un chip arătos
și haine bogate, cusute cu-argint,
ochii adânci izvoare de cânt,
Glorie Moldovei mereu aducând.
La aceeași masă stătea
pe-atunci sfântă țară a mea
cu toți cei puternici. Avea
rang de cinstire egal cunoscut
cu eroii ce-au pus viața lor veșnic scut
Domnului nostru Iisus Hristos,
creștinătății, iubire prinos.
Hatmane Luca, îți aducem cinstire,
în Sfântă Mănăstire, lăcaș de pomenire!

Câmpul de mentă creață

Câmpul de mentă creață

e ca o dimineață

La Arbore.

Prigoriile se ascund prin tufiș,
se ițesc vârfuri roșii de măcriș
și violetul florii de cicoare
se revarsă în valuri ca o boare
peste câmpul de mentă creață,
cel ca o dimineață

la Arbore.

Rândunelele fac cercuri în cer
și cântecul lor e o chemare
spre ferestre din lumina mare și sfântă
și a celor care nu cuvântă.
verde închis, verde potolit, verde vrăjit,
taina ta aduce crăiasa înaltului
pe jumătate răsturnată în magia cobaltului.
Ea se așază pe crengile de cireș rotitoare
și ascultă șoaptele de iubire pe care vântul
pe care l-a născut Cuvântul, nu Pământul,
le poartă pe aripile-i de răcoare
prin câmpul de mentă creață
cel ca o dimineață
La Arbore.

Izvorul făcătorilor de pace

Sfinții de pe zidurile mănăstirii
sunt izvorul făcătorilor de pace,
ei duc războaie pentru îndurare,
coboară în adânc unde-i plângere mare.
au câte șaisprezece aripi pline de ochi
cu care apără copiii de deochi,
animalele de boli și rătăcire,
oamenii frumoși de prea multă iubire.
Sfinții din icoane binecuvântează
făptură cea blândă și mintea cea trează,
păduri de tămâie și grâne cu maci,
cetăți care-ascund comori de la daci.
Când vântul scutură teii și nucii
și cuiburile goale își numără cucii,
recolta de îngeri e strălucitoare,
pe Pământ coboară valuri de Soare,
se cern tăceri la moara uimirii
din leagănul viu al sfințirii.

Măiastra întinde aripi de mătase

Măiastra întinde aripi de mătase
de la un capăt de orizont la celălalt,
plutirea blândă pe albastrul înalt
lasă argint peste oameni și case.
Pasărea măiastră din mănăstire
are pene din nai și ochi de safire.
Balaur de cobalt viu și de stele
ia în pelerinaj visele mele,
fluturi de-abanos deschid porți între ape,
dimensiunea aceasta gândul nu-l mai încape.
Iar cântecul în raze de aur roșcat
străbate Dealul Lupului din sat
prin care aleargă rugii de mure,
vulpi cu două cozi și râși de pădure.
În preajmă, sânziene și clopoței,
nori ca niște albe turme de miei.
Arhangheli uriași coboară pe scară,
în ploaia de jad, cu miresme de vară,
sfânt loc, ca-n Shambala, străjuit de munți
din care cresc lumini și nevăzute punți.

Satul în formă de stea

Arbore, vatră de mister seculară,
parfumul alb de salcâm te înfășoară,
râuri repezi străbat trupul tău fermecat
din munți spre apus, prin aripi de pădure,
cu hribi, ochi de păun, zmeuriș și mure.
Bunica povestea despre cai năzdrăvani
Care arau văzduhul de sute de ani,
despre măcieși cu aburul lor de argint
ce-s fecioarele pierdute în labirint.
La Sânzieni, în cămăși cu altită,
faceau cercuri în poiană până în zori,
unele nu se mai întorceau, le răpea
un vânt adormitor, aromat cu fiori.
Oamenii nu le pomeneau, nu se rostea
un cuvânt despre ele pe uliță,
tot bunica despre pălării cu gang spunea
că umblau fără corp în negrele nopți,
că un om la o vatră mereu rătăcea
între două lumi și timpii cei copti,
oglină deschisă, fantasmă cu porți.
Când Hatmanul ți-a zidit mănăstire
și te-a botezat, a dorit pomenire,
în tine, Arbore, cea în formă de stea,
și-a trăit viteazul curtean dragostea,
ai șapte raze înalte de Lumină,
ai graiul sfințit și inima plină
și azi horele bat ritmic pământul
în haine cu mărgelile grele de flori.

Doinele cern grâu de aur la mori,
Dumnezeu își revarsă Cuvântul,
cai nărăvași bat și azi văi și dealuri,
iar stelele dorm în al stânelor valuri.
Îngeri se joacă cu mere și nuci,
în luncă râd sălcii și strigă doi cuci.